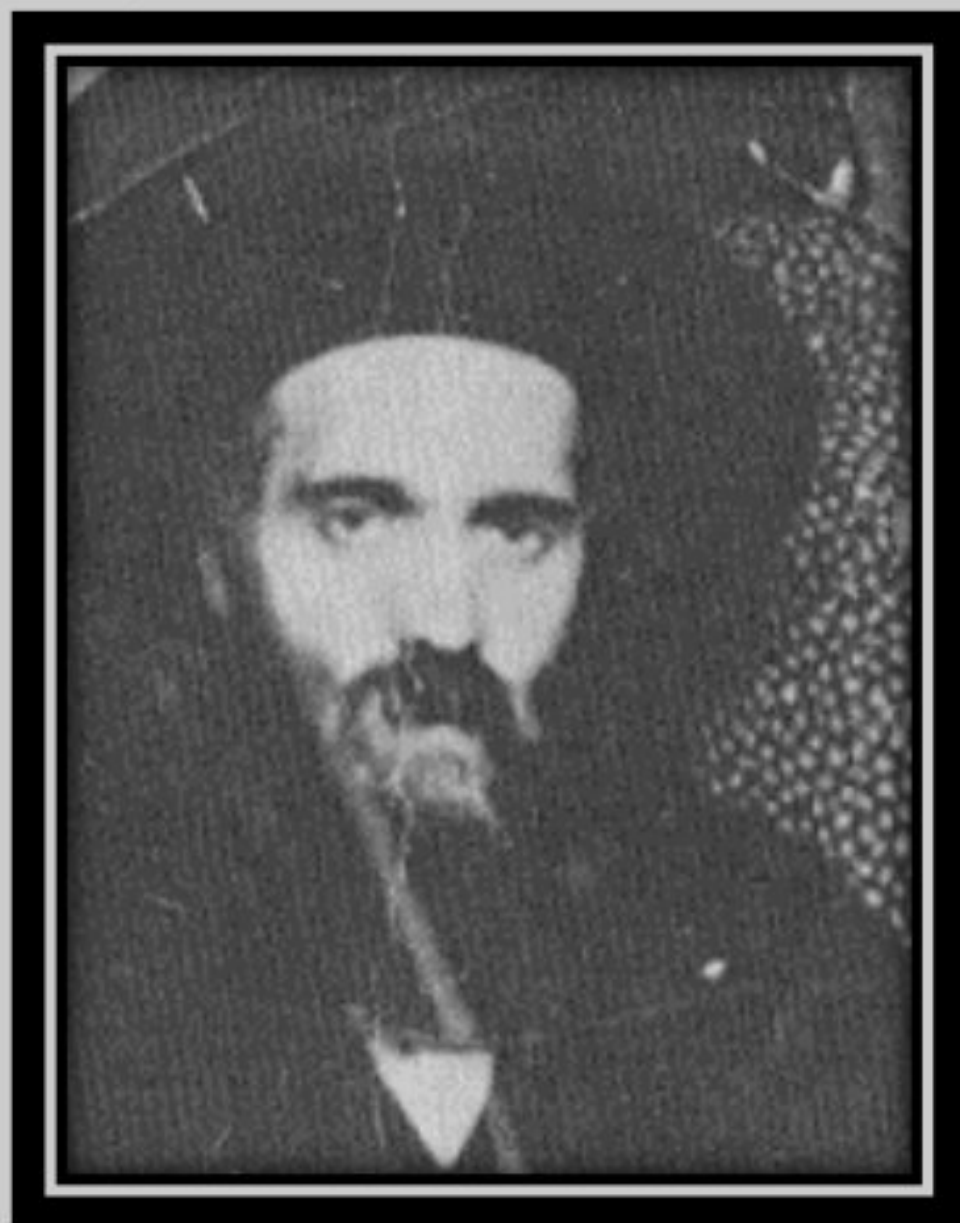

על הצדיקים

ועל החסידים

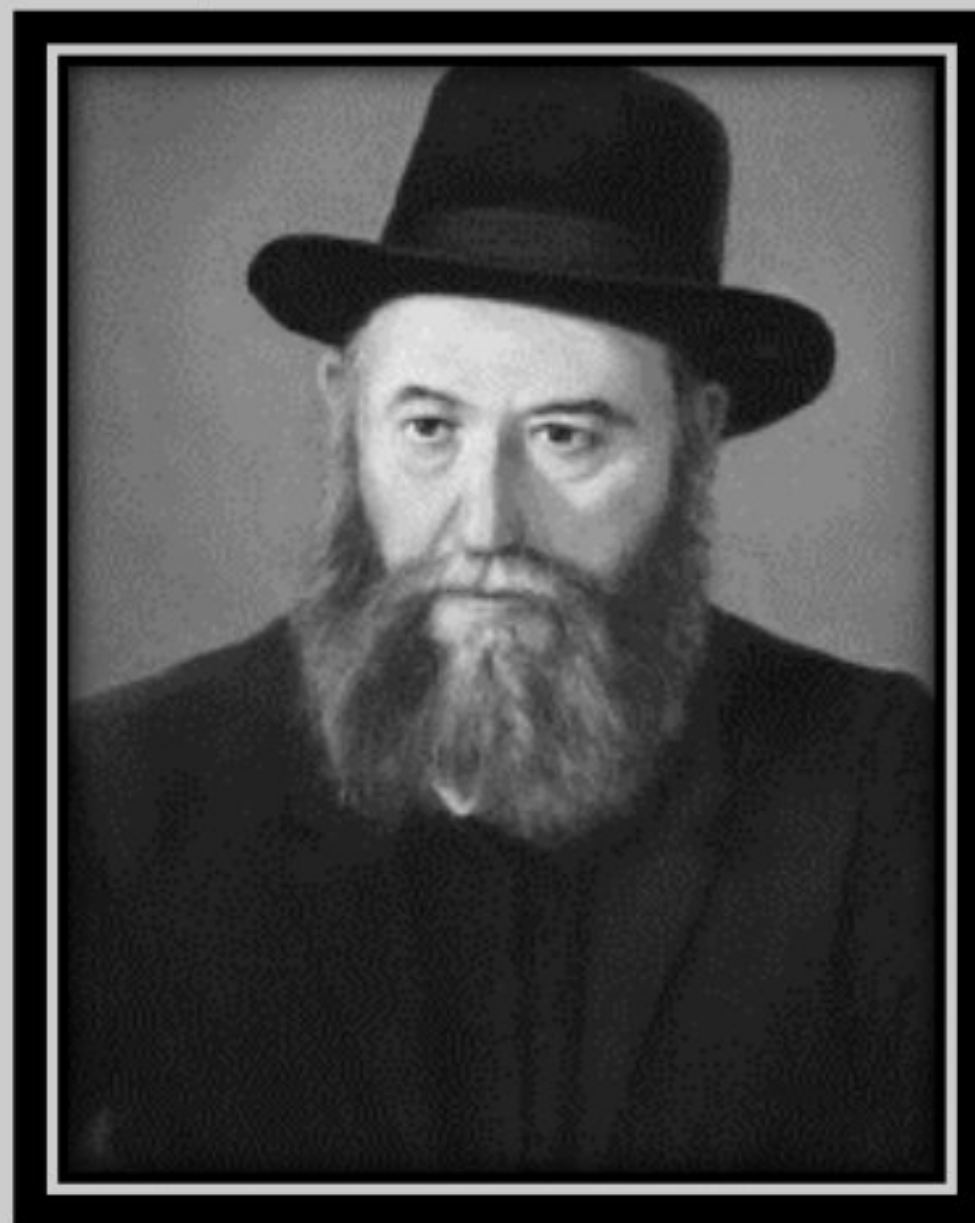
עלון שבועי להפצת אור תורתם של הצדיקים האמתיים שוכני עפר, קדושים אשר בארץ המה, והתקשרות בנשמתם הטהורה

יום חמישי ו' ניסן

הילולת
רבי אהרן ראטה
זיע"א

יום שני - ב' ניסן

הילולת
אדמו"ר הרש"ב
זיע"א

יום רביעי - ה' ניסן
הילולת ה'אזהב ישראל' מאפטא
זיע"א

עשי"ק פי תזריע - שבת הזודש - תשפ"ב

בית מדרש לתורה, חסידות, עבודת המידות ואהבת ישראל - "יוסף אהבה" גיליון 18
(כניסת שבת (באופק ירושלים): 18:43 | לנהגים 40 דק': 18:23 | צאת השבת: 19:35 | ר"ת: 20:21)

יוצא לאור, מופץ, ומחולק לזכוי הרבים ע"י אגודת 'יוסף אהבה' 054-844-3818

פרשת

תוכן עניינים

- ג.....הילולת אדמו"ר הרש"ב זיע"א
- ג.....מפגשו עם פרוייד
- ג.....הרקע לאותו ביקור
- ד.....הסתלקותו
- ה.....הילולת רבי אברהם העשיל מאפמא זיע"א
- ה.....תולדות צדיק
- ה.....בחסידות
- ו....."טועמיה"
- ז.....עבודת האכילה
- ח.....פטירתו
- ט.....הילולת רבי אהרן ראטה זיע"א
- ט.....תולדות צדיק
- ט.....מחצב קודשו
- י'.....נכנע לצדיקי הדור
- י'.....מחפש את שאהבה נפשו
- יב.....כוח של שמשון הגיבור
- יב.....מורה תשובה
- יג.....שבחי צדיק

"כל מי שמספר בשבחי הצדיקים כאילו עוסק

במעשה מרכבה" (שבחי הבעש"ט השלם סימן קעד)

הילולת אדמו"ר הרש"ב זיע"א

פרויד, ממפגש זה אנו יכולים ללמוד ב' וג' גרגירים מהשקפתו והסתכלותו של רבנו הרש"ב זיע"א על העולם.

הרקע לאותו ביקור

⁵בחורף של שנת תרס"ג סבל הרבי הרש"ב מירידה במצב בריאותו. בין השאר ירדה התחושה בידו השמאלית. רופאים שביקר אותם המליצו לו לנסוע אל טובי הרופאים בווינה, אוסטריה.

הרבי הרש"ב נסע לווינה יחד עם בנו, כ"ק אדמו"ר הריי"צ, ועם אחד ממשרתי הבית. את הוצאות הטיפולים שילם החסיד העשיר ר' ישעיה ברלין מריגה, בן דודו של הרבי הרש"ב, ואליו דיווח האדמו"ר כל כמה ימים על כל ביקוריו אצל הרופאים ועל הטיפולים שהוא עובר.

ביום שני [ב' ניסן] בשבוע הבעל"ט יחול יום הילולת הצדיק רבי שלום דובער זיע"א [אדמו"ר הרש"ב] בנו של אדמו"ר המהר"ש¹. נולד בכ' מרחשוון תרכ"א. בי"א באלול תרל"ה – נשא את בת דודו הרבנית שטערנא שרה. בשנת תרמ"ג – התחיל להדריך את אנ"ש [= אנשי שלומנו, חסידת חב"ד] וקיבל את נשיאות חב"ד. בב' ניסן שנת תר"ף נסתלק, ומנוחתו כבוד בעיר רוסטוב על נהר דון ברוסיה.

רבנו הוא האדמו"ר החמישי בשושלת אדמו"רי חב"ד [כאמור בהגה הנ"ל], בנם של רבי שמואל (האדמו"ר המהר"ש) ורבקה שניאורסון. הוא שייסד את ישיבת תומכי תמימים ליובאוויטש, אם ישיבות חב"ד בעולם.

מפגשו עם פרויד

בשנת ה'תרס"ג² נפגש רבנו עם הנורולוג³ והפסיכולוג⁴ היהודי ד"ר זיגמונד

אחריו עמד רבי שלום דובער זיע"א [אדמו"ר הרש"ב] בנו של אדמו"ר המהר"ש (בעל ההילולא). אחריו עמד רבי יוסף יצחק זיע"א [אדמו"ר הריי"ץ] בנו של אדמו"ר הרש"ב. אחריו עמד חתנו רבי מנחם מענדל שניאורסון [הרבי מליובאוויטש]. זכותם תגן עלינו.

² 1903 למנינם.

³ חוקר תפקוד המוח.

⁴ חוקר התנהגות מוח ונפש.

⁵ להלן מפרסומם של שניאור לויין ומנחם גיל.

¹ בעלון פרשת 'בא תשפ"ב' הארכנו בס"ד בסדר הדורות לאדמו"רי חב"ד זיע"א. ועתה רק נזכיר בקיצור סדר השושלת – אדמו"ר הראשון של חב"ד הוא הגאון רבי שניאור זלמן מלאדי זיע"א בעל הספרים 'תניא' 'שולחן ערוך הרב' ועוד. אחריו עמד רבי דובער זיע"א [אדמו"ר האמצעי] בנו של אדמו"ר הזקן. אחריו עמד רבי מנחם מענדל זיע"א [אדמו"ר הצמח-צדק] נכדו של אדמו"ר הזקן, בן בתו - הרבנית דבורה לאה ובעלה הרה"ח ר' שלום שכנא. אחריו עמד רבי שמואל זיע"א [אדמו"ר המהר"ש] בנו של אדמו"ר הצמח-צדק.

פרשת

עוד נודע מאותה פגישה כי הרש"ב זיע"א, אמר לו [לפרויד], "אל תיתן למי שאתה עכשיו להפריע למי שאתה יכול להיות". ועתה ישאל הקורא, מה לי ולשיחות עם נירולוג וכו'.. אך המתבונן, ידע להשכיל, לקחת את משפטיו של הרש"ב מאותה פגישה ליישם בחייו ויראה עד כמה עמוקים הם...

הסתלקותו

בחודש חשוון תרע"ו עזב אדמו"ר הרש"ב את ליובאוויטש ועבר לרוסטוב בעקבות מלחמת העולם הראשונה. בחורף תר"פ כבשו הבולשביקים את רוסטוב, לאחר מלחמת אזרחים ארוכה שהשתוללה ברחבי האימפריה הרוסית שנפלה. בעקבות הסכנות בדרכים, ובעקבות הכיבוש, הצטמקה החצר והרבי ביקש שלא יגיעו אליו, והתפילות ואמירת המאמרים נערכו במניינים מצומצמים.

בסוף חודש אדר [אותה שנה] חלה הרבי הרש"ב, ובמוצאי שבת, אור לב' ניסן תר"פ לפנות בוקר הסתלק רבנו זצוק"ל זיע"א, ונטמן בבית העלמין היהודי ברוסטוב, ובשנת תרצ"ט, בעקבות כוונת השלטון הקומוניסטי להחריב את בית העלמין – הועבר קברו לבית עלמין אחר. לאחר ההסתלקות קיבל את הנשיאות בנו יחידו, רבי יוסף יצחק זיע"א אדמו"ר הריי"ץ זיע"א.

בין הרופאים אותם פגש רבנו, אנו מוצאים בספרות חב"ד אזכורים לכך שפגש גם את פרויד.

הרבי הריי"צ מספר ב'לקוטי דיבורים', כי פרויד התעניין בסדר יומו ובעיסוקו של הרבי, וכששמע שהוא עוסק בחסידות, שאל למהותה של תורה זו. הרש"ב השיב, "תורת החסידות מלמדת, שהמוח צריך לגרום ללב להבין מה צריך לרצות, והלב נדרש ליישם בחיים את מה שהמוח מבין".

בתגובה שאל פרויד, "איך עושים זאת, והרי המוח והלב הם שני עולמות נפרדים וים גדול מפריד ביניהם".

על כך ענה הרש"ב, "זו אכן העבודה, להקים גשר בין שני חלקי עולם אלה, או לפחות לקשר ביניהם בכבלי השמל או מלפון באופן שהאור שבמוח יגיע גם ללב".

הרבי מליובאוויטש זיע"א מביא ב'רשימות' (רשימות צב) את מה שסיפר לו הרבי הריי"צ, כי אביו הרש"ב סבל באותה שנה ממצב רוח ירוד, מאחר שעל פי הרגשתו, לא הגיע למעמד רוחני שהיה בו כדי להשביע את רצונו. הוא טען באוזני פרויד כי "המוח משיג מה שאין הלב מסוגל להכיל, והלב איננו מכיל מה שהמוח משיג".

הילולת רבי אברהם העשיל מאפטא זיע"א

בחסידות

כחסיד, נסע רבנו זיע"א בתחילה לרבי יחיאל מיכל מזלוטשוב¹²¹¹, ולאחר מכן החל לנסוע לרבי אלימלך מליז'נסק זיע"א¹³. רבי אלימלך אהבו וקירבו, והוא נחשב לאחד מארבעת יורשיו שלכל אחד מהם מסר, כשהסתלק מן העולם, אחד מכוותיו. את עיניו נתן¹⁴ ל'חווה מלובלין' זיע"א, את מחו נתן לרבי מנחם מענדל מרימינוב זיע"א, את לבו למגיד מקוויניץ זיע"א, ואת פיו לרבנו ה'אוהב ישראל' מאפטא זיע"א.

ביום יום רביעי [ה' ניסן] יחול יום הילולת הצדיק רבי אברהם יהושע העשיל ה'אוהב ישראל' מאפטא זצוק"ל זיע"א.

תולדות צדיק

רבי אברהם יהושע העשיל⁶ זצוק"ל נולד בשנת תק"ח לאביו רבי שמואל, אב"ד וראש ישיבה בניישטאט. לאחר חתונתו התמנה לרב בעיירה קולבסוב שבגליציה⁸, ובזמן כהונתו ביקרו בעירו רבי לוי יצחק מברדיטשב⁹ זיע"א ורבי משה לייב מסאסוב¹⁰ זיע"א והשפיעו עליו להתקרב לחסידות.

¹⁰ רבנו משה יהודה לייב ארבל'ך מסאסוב זצוק"ל, נולד בשנת תק"ה, ונפטר בד' שבט תקס"ז. מגדולי האדמו"רים בדור השלישי והרביעי של תנועת החסידות, רבם של אלפי חסידים ומפיץ השיטה ב'חבל גליציה'. התפרסם בדאגתו לזולת ובאהבת ישראל שהייתה בו.

¹¹ "המגיד מזלוטשוב" - רבי יחיאל מיכל מזלוטשוב זצוק"ל, נולד בשנת ה'תפ"ו, ונפטר בכ"ה אלול ה'תקמ"ו. מגדולי תלמידי הבעש"ט הקדוש זיע"א והמגיד ממעזריטש זיע"א.

¹² טעם נסיעתו אליו היתה על מנת לראות האם יפתור את קושיותיו בעבודת השם שהתנגשו עם דרך החסידות, ואכן הרבי מזלאטשוב תירץ לחסיד החדש את כל קושיותיו.

¹³ אודותיו הרחבנו בס"ד בעלון 'צו תשפ"ב'

¹⁴ רבי אלימלך זיע"א [כמו שהרחבנו בס"ד בעלון 'צו תשפ"ב']

⁶ להלן מדבריו של הצדיק רבי יצחק גינזבורג שליט"א, בעריכת תלמידו ר' יוסי פלאי [עלון 'גל עיני'] בתוספות עיבוד ושינויים מעורך עלון זה.

⁷ הרבי מאפטא היה נצר למשפחות רבניות מפורסמות מצד שני הוריו, ואביו, הרב שמואל, שכיהן כראב"ד בניישטאט, היה מחשובי רבני פולין.

⁸ עוד בילדותו הפגין רבנו יכולות נפלאות בלימוד ועבודת השם אשר נקנו בלימוד ובהתמדה רבה לאין שיעור. כבר אז ניחן ברוח הקודש, והיה יודע מעשיו של כל אחד לטוב ולרע, אך מכיון שאהבת ישראל בערה בקרבו – התפלל אל השם יתברך שיקח את הראייה הזו ממנו כדי שלא יראה את עוונותיו של האדם אלא רק את זכויותיו.

⁹ רבי לוי יצחק מברדיטשוב זצוק"ל נולד בשנת ה'ת"ק, ונפטר בכ"ה תשרי תק"ע, היה מגדולי האדמו"רים, מחבר הספר 'קדושת לוי', הוא שנודע בכינויו "סנגורם של ישראל" הניתן לו בזכות אהבת ישראל העצומה שבערה בו. ועוד נדבר אודותיו בעלוני חודש תשרי תשפ"ג בס"ד.

פרשת

בחסידות¹⁶. רבנו נפטר בה' בניסן תקפ"ה ונטמן במוזיבוז' באהל הבעל שם טוב זיע"א.

"טועמיה"

בעל ה"תורת חיים" מקוסוב, הגיע פעם לשבות אצל הרה"ק מאפטא זי"ע. המנהג היה אצל הרה"ק מאפטא, שכאשר טעם בערב שבת 'טועמיה'¹⁷ ממאכלי השבת, היו מכניסים לחדרו רק איש אחד. באותו ערב שבת, זכה ה"תורת חיים" להיות נוכח בחדרו של הצדיק. ה"תורת חיים" ראה שמגישים להרה"ק מאפטא קערת דגים, וחשב לעצמו שהצדיק וודאי יטעם מעט מן הקערה ויותיר את הרוב. אך מה התפלא בראותו שהרבי אוכל את כל מה שהיה בקערה. כך היה גם כאשר הגישו את קערת המרק וכך גם במאכלים הבאים.

בשנת תקמ"ו החלו חסידים להתקבץ בקולבסוב, ובשנת תק"ס החל לכהן כרב באפטא שבפולין, שם יסד בית מדרש חסידי. על כסא הרבנות באפטא ישב במשך שמונה שנים, אולם לפי בקשתו [על אף ששהה שם רק כשמונה שנים] נקרא שמו על שמה. בשנת תקס"ט החל לכהן כרב העיר יאסי, ומכיוון שהעיר היתה העיר היהודית הראשית ברומניה, הפך רבי אברהם יהושע זיע"א לכהן כמעין רב ראשי ליהדות רומניה. בשנת תקע"ג נפטר רבי ברוך ממזיבוז' זיע"א, ורבי אברהם יהושע החל לכהן שם כאדמו"ר¹⁵.

בשנת תקע"ה, נשאר האדמו"ר הותיק ביותר באירופה (לאחר שנפטרו שלושת חביריו תלמידי רבי אלימלך), והוא נחשב לזקן צדיקי הדור

באמירת 'שפוך חמתך' בליל הסדר. רבי ברוך הוסיף כי הוא מוכרח להכיר את הצדיק הזה וביקש מרבי יעקב שישוב לעיר יאסי ויביא עימו את רבה של העיר. כאשר הגיע ה'אוהב ישראל' למעז'יבוז' קיבלו רבי ברוך בשמחה עצומה ושוחח עימו במשך זמן רב, וכשעזב שיבחו מאוד בפני בני ביתו ואמר להם כי מעולם לא ראה אדם המדבר בלשון זהב כמו רבה של יאסי. זמן קצר לאחר מכן נפטר רבי ברוך ותלמידו רבי יעקב מיארטשוב נסע ליאסי להזמין את ה'אוהב ישראל' שיבוא לשבת על מקום רבו, הוא הסכים ובא להשתקע במעז'יבוז', שם נשאר עד לפטירתו.

¹⁶ ראה 'אינציקלופדיה לחסידות'.

¹⁷ מנהג חשוב לטעום מתבשילי השבת קודם השבת, ראה ב'באר היטב' סימן ר"נ באו"ח, בשם רבנו האר"י ז"ל.

¹⁵ בשנת ה'תקע"ג, כאשר נפטר רבי ברוך ממעז'יבוז', עבר לשם ה'אוהב ישראל' ושם המשיך לכהן כאדמו"ר. ומעשה שהיה כך היה: כמה שנים קודם לכן כאשר רבי אברהם יהושע שימש כרבה של העיר יאסי שהייתה עיר מרפא ואנשים רבים היו מגיעים אליה לצרכי רפואה, הגיע לעיר גם רבי יעקב מיארטשוב – אחיו של רבי שלום מבעלזא ותלמידו של רבי ברוך ממעז'יבוז'. היה זה בחודש ניסן וכששמע רבה של העיר על בואו, הזמינו לליל הסדר במחיצתו. לאחר ליל הסדר יצאו שני הצדיקים לטייל ופתאום פנה ה'אוהב ישראל' אל רבי יעקב ואמר לו: "ברגע זה אומר רבי ברוך את 'שפוך חמתך'". רבי יעקב הביט בשעונו והשעה נחקקה בזכרונו, וכשחזר לאחר החג למעז'יבוז', נכנס לרבו רבי ברוך וסיפר לו את מה שהיה, כששמע זאת רבי ברוך ממעז'יבוז' ענה ואמר כי אכן זו הייתה השעה שבה אחז

מסופר כי הורה לעשות את ארונו מהשולחן שאכל עליו בקדושה.

עד שמלאו לו שלושים ושש נהג הצדיק לצום רבות, ורק לאחר מכן החל לאכול. גם בכך, כמובן [אומר הרב גינזבורג שליט"א], כרוך סיפור: פעם חלה הרבי מאפטא עד שנטה למות, וראה מאכלים שונים שתובעים אותו על שלא אכל מהם והעלה אותם. השיב הרב מאפטא: "ירא אני פן תזיק לי האכילה, משום שאיני מורגל בה כבר זמן ניכר". הבטיחו לו אפוא משמיים שלא ינזק מהאכילה. שוב אמר: "ירא אני שלא אנזק ברוחניות". הבטיחו לו גם על זאת, ומאז החל לאכול. עם זאת, 'השליך' כל כך את תאוותו, עד שהעיד כי "בכל מאכלי מרגיש אני טעם עפר ממש, מאז למדתי מרבי אלימלך את כוונת האכילה".

אם בכל השנה הייתה האכילה עניין גדול, אכילת המצה בליל הסדר בוודאי זכתה ליחס מיוחד¹⁸. כשאפו

פליאתו של ה"תורת חיים" גברה – איך יהא הרבי מסוגל לאכול בסעודת ליל שבת, אם הוא אוכל כה הרבה ב'טועמיה'...? אולם בליל שבת, כאשר ראה ה"תורת חיים" את עבודת הקודש של הרבי בסעודה ואת כמויות אכילתו, הבין שהסעודה של ערב שבת היתה אמנם בבחינת 'טועמיה'...

עבודת האכילה

ה'אוהב ישראל' מאפטא נודע בעבודת האכילה שלו, שצדיקי דורו שיבחו מאוד. בספרו 'אוהב ישראל' כתב הצדיק, "כשאדם משליך תאוותו אחרי גיוו ואינו משגיח על גשמיות המאכל, אלא על כל מוצא פי ה', על חיות הרוחני המובלע בהמאכל ההוא ומעלה הניצוצות הקדושים שבתוך המאכל וכו', אז האכילה זאת נחשבת לעבודה במקום קרבן, והשולחן דומה למזבח שהוא מכפר כיון שאכילתו בקדושה". בקורבנות, בניגוד לבשר תאוה סתם, אכן ראוי להרבות. אולי בשל כך,

הגידי לי את האמת, ותען הרבנית, שמתו לפניך מצות פשוטות, בלתי שמורות. ומעשה שהיה כך היה, את המצה השמורה שנאפתה בערב פסח לשם מצוה, הנחתי במפה מיוחדת בארון שבחדר, ובהיותי טרודה בהכנת הסדר, בא איש עני אחד ואמר שאין לו מצה שמורה לליל הסדר, אחד מבני הבית שלא ידע שהמצה הזאת הוכנה לרבינו לליל הסדר, נטל את המצה ונתן אותה לעני, ובבואי לקחת את המצה נדהמתי בראותי שנלקחה מהארון, ולא ידעתי מה לעשות, ויראתי לספר לבעלי הקדוש, נמלכתי ולקחתי מצה פשוטה והנחתיה בתוך

¹⁸ אגב, סיפר מרן רבנו הגדול רבי עובדיה יוסף צוק"ל ל זיע"א ('ענף עץ אבות' עמ' מה), מעשה באיש אחד שבא אחר ימי הפסח לגרש את אשתו, בבית דינו של הרב הקדוש רבי אברהם יהושע העשיל מאפטא, שאל אותו הרב, מה לך כי תרצה לגרש את אשתך, השיב הבעל, האישה הזאת האכילה אותי בפסח מצה שרויה, בניגוד למסורת אבותי, ציוה הרב באותו מעמד לקרוא את אשתו הרבנית, וכשבאה, שאל אותה, הגידי נא לי באמת איזה מצות הנחת לפני בליל הסדר? הרבנית החרישה, כי יראה לספר, אמר לה הרב, אל תיראי,

פרשת

בסיפורנו מסתבר שידע גם לשתוק. "משקולת זהב בפיו", התבטא עליו אחד הצדיקים, "והוא שוקל בה כל מילה שהוא מוציא ממנו". בשתיקתו מלמד הצדיק, כי האחדות והשלום אפשריים רק כשלא מקפידים יותר מדי. זו אחת הסיבות לכך, שזמן 'סעודת משיח' שחוגגים החסידים הוא באחרון של פסח (או בסוף היום השביעי כשהסעודה גולשת למוצאי החג) באחרון של פסח נוהגים לאכול שרויה. סעודתו של המשיח, ביאת המשיח תלויה באחדות בין היהודים, ועל סעודתו להיות כזו שכל היהודים, המחמירים ואלה שלא, יוכלו להשתתף בה יחד.

פטירתו

ביום ה' בניסן לשנת ה'תקפ"ה החזיר רבנו ה'אזהב ישראל' מאפטא את נשמתו ליוצרה. בקשתו האחרונה לשני בניו לפני פטירתו הייתה שלא יכתבו על מצבתו שום שבח חוץ מכך שהיה אוהב ישראל. נקבר באהל הבעל שם טוב הקדוש במעזיבוז'.

זכותו תגן על כללות ישראל אכי"ר!

מצות בעיר, סגר הרבי מאפטא את דלתו בפני החסידים ועסק באפיית המצות בדרכו שלו. על אף שבפועל לא ביקר במאפייה פעמים רבות, חש הרבי אחריות על האפייה ושמר מרחוק על מצותיהם של בני העיר. השמירה הרוחנית הזו העסיקה אותו מאוד, ומנעה ממנו לקבל פתקאות.

אמנם, יותר משהיה 'בעל עבודה' העיד על עצמו הצדיק שהמדה בה יוכל להתפאר לפני בי"ד של מעלה היא אהבת ישראל שלו, וכך גם נזכר שמו, על שם ספרו הנודע, ה'אוהב ישראל'.

ה'אוהב ישראל', שירש מרבי אלימלך את כח הפה, ידע לאכול וידע גם לדבר. יש לומר [ממשיך הרב גינזבורג שליט"א] שכח האכילה שייך לשמו אברהם, עליו נאמר "אנכי מגן לך", וכנודע מרבי מאיר מפרמישלן שאברהם אבינו, שהיה מכנים אורחים גדול, ביקש מהקב"ה שיתן לו בטן [מגן - מאגען באידיש] טובה, על מנת שיוכל לאכול עם כל אורח ואורח ובכך לקיים המצוה בהידור¹⁹. ואילו כח הדיבור שייך לשם יהושע, עליו נאמר "דבר אחד לדור", מנהיג מלשון דיבור. מכל מקום,

המפה, ועשיתי עצמי כלא יודעת דבר מכל הנעשה, והרב הקדוש ערך את הסדר על מצה פשוטה זו. אז אמר הרב הקדוש לזה שבא לגרש את אשתו, ראה בני, אני אכלתי מצה פשוטה בליל הסדר ועשיתי את עצמי כלא יודע ולא מרגיש, למען לא אבוא לידי כעס והקפדה,

והכל למען השלום, ואתה בא לגרש את אשתך בשביל מנהג של מצה שרויה, הרי אין זה מן הדין כלל. עשה הרב ביניהם שלום ונתפייסו והלכו לביתם לשלום.
¹⁹ עיין אורח חיים סימן קע.

הילולת רבי אהרן ראטה זיע"א

כמה פעמים אצל רבי חיים אלעזר שפירא ממונקאטש זצ"ל.

מתצב קודשו

בתחילת הספר הנפלא "בהעלות אהרן"²³ (תולדות רבנו) הביא את מעשה תולדות רבנו²⁴ – בעיר אנוגוואר שבאיזור הרי הקרפאטן שברוסיה, גר יהודי חשוב מן האנשים האמידים, ונקרא שמו ר' שמועל יעקב ראטה ז"ל. בני העיר חשו לו כבוד והערכה יתירה, ונכסים רבים היו לו, אולם לא באלה גדולתו של רבי שמואל יעקב. אמנם זכות אבותיו איננה מפורסמת, אך ברור הדבר כי זכות עצמו בודאי היתה לו.

כל מעשי ר' שמואל יעקב מלווים היו בתמימות ופשטות נפלאה, ספוגים כולם ביראת ה' טהורה. לא עברה שעה קלה אחר אשר שכב לישון, והנה הוא כבר ער, רכון על ה"שערי ציון", שופך דמעות כנחל על התקווה העצומה של "ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים".

אחר שנתברך רבי שמואל ונולדו לו כמה בנים, קרהו אסון, פטירת אשת

השבוע ביום חמישי הבעל"ט [וי' ניסן] יחול יום הילולת צדיק יסוד עולם הקדוש רבי אהרן ראטה זצוק"ל זיע"א, בעל השומר אמונים, 'טהרת הקודש', 'שולחן הטהור' ועוד...

תולדות צדיק

רבנו הקדוש רבי אהרן ראטה נולד בא' בסיון תרנ"ד²⁰ לאביו רבי שמואל יעקב זצ"ל²¹ בעיר אוז'הורוד [= אנוגוואר] שבהונגריה. ולאמו הרבנית הצדקנית מרת יענטא ע"ה.

בצעירותו למד רבנו בישיבות במונקטש "וואיא" ו"ויצן". ושהה בחצרותיהם של אדמו"רים, מהם אצל האדמו"ר רבי צבי אלימלך שפירא מבלאז'שוב²² [שהיה רבו המובהק] זצ"ל, רבי אברהם חיים הורוויץ מפלאנטש זצ"ל, רבי יהוסף ראטנבערג מקאסאני זצ"ל, רבי יהושע העשיל פריד מקאפיש זצ"ל, ורבי ישכר דב רוקח מבעלו זצ"ל. וכן שהה אצל רבי ישראל הגר מויז'ניץ זצ"ל והיה נוסע אליו לפחות פעם אחת בשנה, גם היה

²² שהיה בן הגה"ק רבי דוב מדינוב זיע"א, שהיה בן הגה"ק בעל ה'בני יששכר' זיע"א.

²³ להרה"ח רבי חיים אהרן בריזל שליט"א

²⁴ וקיצרנו מדבריו שם, מחמת קוצר הגיליון, ורוצה להרוות צימאוננו יראנו שם

²⁰ וי"א ביום א' דחול המועד פסח י"ז ניסן תרנ"ד, ונכנס בבריתו של אאע"ה ביום ב' כ"ד ניסן

²¹ על אביו לא ידוע רבות, רק מה שרבינו העיד עליו שהיה קם כל לילה בחצות, ושעסק כל ימיו במשא ומתן באמונה.

פרשת

עצמה, כי יזכה אותה ה' בבן נוסף, תקרא שמו 'אהרן' על שמו של הזקן.

בשנת תרנ"ד, כחלוף שנה לאחר פטירת אותו זקן, נושעה מרת יענטא בבן זכר, אחר שחלפו כבר כעשר שנים שלא זכו לפרי בטן. כעת היא היתה בטוחה כי באה לה הישועה בזכות ה"זקן הנסתר". כאשר הבטיחה כן היה, ויקרא שמו בישראל 'אהרן'.

בהיות הילד אהר'לע כבן שנה, פתאום אחזתו חולשה נוראה. כשראתה האם כי לא חל שום שינוי לטובה במצבו, מיהרה האשה לקחתו אל הרופא, בהתפללה כי יהיה הוא השליח הטוב לרפאותו מחוליו, אולם הלה לא מצא שום מזור למחלת הילד. כך הלכה האם בפחד וחרדה מרופא לרופא, אך כולם ענו בפה אחד, כי הוא נמצא בסכנת חיים, ואין שום תרופה עבורו.

וכך היתה יושבת האם, לילות כימים ליד עריסת התינוק, שופכת ליבה בתפילות ותחנונים להצלת חיי בנה.

והנה באחד הימים בשעת ערב, כאשר עיניה העייפות נעצמו מרוב בכי והיא נרדמה על מושבה, ראתה לפתע את הזקן הנ"ל מתקרב אליה ואומר לה, "אל נא תדאגי בתי, הנה הבאתי לך צלוחית מגן עדן, ובה מזור ותרופה לבנג, קחי נא

נעוריו הצדקנית ע"ה. אולם בצר לו, האיר לו השי"ת באור יקרות, באשר הבתולה הישרה ויראת אלקים מרת יענטא²⁵, הסכימה להנשא לו, חרף היותו מבוגר.

לאחר כמה שנים, תפילות וברכות מצדיקי הדור, זכו לבת, ויקרא שמה בישראל 'שרה'. לאחר חמש שנים זכו לחבוק בן ויקרא שמו בישראל 'מנחם מנדל'.

באחד הימים הופיעה בעיר יהודי זקן עם הדרת פנים מיוחדת, אשר לא היה נודע למי מבני העיר. לכל שואליו היה אומר כי בא מארץ רוסיה, אך לא הוסיף יותר מזה, וגם החקרנים שביניהם לא הצליחו לברר עוד אודותיו.

בהיות כי ביתו של רבי שמואל יעקב נודע כבית פתוח לאורחים, בא אכן האורח הנ"ל לשם, והם סיפקו לו כל צרכיו. והוא מצידו במשך כל שעות היום, וחלק ניכר מהלילה היה עוסק בתורה ועבודה. אט אט הבינו בני הבית כי הם זוכים לארח בביתם ולשמש זקן מיוחד.

יום אחד הבחינה עקרת הבית כי הזקן נמצא שוכב בלא רוח חיים, מיד נתמלאה פחד ורתת, הן לא ראו עליו לאחרונה שום שינוי. מיד הבינה הצדקת כי אולי זכו לארח בביתם את אחד מל"ו צדיקים שבדור. בעת ההיא קבלה על

²⁵ אשת חסד גדולה היתה, כל תשוקת ליבה היתה להחיות ולשמח נפשות מישראל.

דבקוּתוּ בה', שהיה הולך כל היום עם יחודים ודביקות, גאונותו אין לשער (קצת מגודל גאונותו נמצא בספריו "צבי לצדיק", שו"ת ועל התורה והמועדים וחודשי השנה המפורסמים לשבח ותהילה). וגם הפליא לספר תמיד מגודל התנהגותו בקדושה וטהרה, שהיה בלי שיעור וערך. וגם סיפר ממנו עניינים נוראים ונפלאים ומדרגות, ועניני רוח הקודש אשר ראו אצלו, ולמעלה מזה גודל שיפלת רוחו עד אין לשער, שהיה בעיני עצמו אפס ואין.

הגאון הקדוש מבלוזשוב היה מקרב את כ"ק רבנו חותני²⁷ זצ"ל באהבה רבה ויתרה, אשר לא הראה אהבה כזו לשום אחד מאנשי שלומו, ודיבר עמו ביחידות בלי שיעור פעמים ומסר לו עניינים גדולים ונוראים. ויש בזה גם כן לכתוב הרבה עניינים, רק אין רצוני להאריך. וכל פעם שמביא [רבי אהרן זיע"א] בחיבוריו "מורי ורבי" סתם, כוונתו על האדמו"ר מבלוזשוב זצ"ל.

מחפש את שאהבה נפשו

על ילדותו כותב רבנו (שומר אמונים)²⁸, "דעו בני חביבי כי אני נתגדלתי בלי גידול של אב ואם, ובלי גידול של אב ומורה דרך בנערותי, וגם אחר כך לא

את הצלוחית, ומשחי בה את אהר'לע הקטן טוב בכל חלקי גופו, ומיד יבריא".

בחלומה היא עושה ככל אשר אמר לה הזקן, ומיד רואה היא לשמחת לבה העצומה, כי הילד מבריא, אז נתעוררה מתנומתה. מיד נתנה עיניה בבנה המונח בעריסה, והנה פלא! הילד נראה טוב יותר מאשר קודם, ואכן משעה לשעה הלך מצבו והוטב, מראהו קיבל גוון בריא ואדום, ואחר שחלפו שעות מספר הבריא לגמרי ושב לאיתנו.

נכנע לצדיקי הדור

מעודו היה רבנו מכניע עצמו תחת כל צדיקי דורו²⁶, ובפרט אצל הגה"ק צי"ע האדמו"ר רבי ישכר דוב מבעלז זצוק"ל, שהיה יושב אצלו בערך תשעה חודשים, וגם אחר כן נסע אצלו הרבה פעמים, וגם כאן בזה החיבור (שומר אמונים) מביא כמה פעמים מה ששמע מפה קודשו. והפליא לספר מגודל נפלאות צדקתו וקדושתו.

אמנם עיקר התקשרותו בקביעות היה אל הגאון הצדיק הקדוש האדמו"ר מבלוזשוב זיע"א.

שיבחו של הגאון הקדוש מבלוזשוב היה תמיד בפיו, והיה מפליא גודל

²⁷ כנ"ל האדמו"ר הראשון מ'תולדות אהרן' היה חתנו של רבנו זיע"א.

²⁸ ירושלים תשי"ט, עמ' קצח.

²⁶ כך כותב עליו [בהקדמה ל'שומר אמונים'] חתנו רבי אברהם יצחק הכהן קאהן זצוק"ל מי שייסד את חסידות 'תולדות אהרן' לאחר פטירת רבנו.

פרשת

עד כשעה אחר התפלה, ביושבו עם התלמידים אחר התפלה בשתיית לחיים ושיחת חיזוק. והיה רגיל לומר, "אם הייתי מכה עכשיו על השולחן, הוא היה נשבר לשתיים. בשעת התפלה נתנו לי כח כמו שמשון הגבור..."

מורה תשובה

בספר 'עובדא דאהרן' מובא סיפור שסיפר רבינו עצמו, שבצעירותו כששהה בעיר מאקאווא ערך פעם סעודת 'מלווה מלכה' עם כמה חברים, ושרו ורקדו בהתלהבות גדולה בשעות הקטנות של הלילה.

עבר שם ברחוב יהודי פשוט וגם שעבד באיזה מלון, ובשמעו את שירת החסידים באמצע הלילה החליט להיכנס ולראות את התנהגותם כדי שיוכל אחר כך לצחוק ולהתלוצץ מהם בפני חבריו. אך לאחר שנכנס התחילה השירה לחולל בו מהפך, הרהורי תשובה תקפו אותו, ולבו החל לנוקפו על כל מעשיו.

לפתע ניגש אליו רבינו, אחז אותו בידו ומשך אותו לתוך המעגל. וכך הם המשיכו לשיר ולרקוד עוד שעה ארוכה, עד שאותו איש הרגיש שלבו הזדכך והתהפך לטוב. לאחר מכן ישב איתו רבינו והורהו דרך תשובה, עד שקיבל עליו לשוב ממעשיו הרעים. ומאז והלאה

מצאתי את שאהבה נפשי ללמדני דרך השם כאות נפשי, ואם הייתי מוצא חברייה של עובדי השם בימי בחרותי הייתי נוסע אליהם אפילו אלף פרסאות ויותר, ומחמת שלא מצאתי הייתי מוכרח לעסוק זה בעצמי, הגם לי לעצמי לא נצמח מזה טובה לעבודת השם עד עתה."

כוח של שמשון הגיבור

בגיליון 'מתיקות הדף היומי'²⁹ הובא, שתלמידיו וחסידיו העידו עליו דבר פלאי, מטבעו היה [רבנו זיע"א] חולה וחלוש, משקלו לא היה עולה על 30-40 ק"ג, רוב היום היה שוכב במטה מחמת חולשה, ושני אנשים היו צריכים להובילו בשביל הקצר מביתו לבית המדרש. בשעה שכתב ספריו לפעמים לא היה בכוחו להחזיק את העט, והיה צריך לכתוב בעפרון, וגם זה היה כמה פעמים נופל מידיו תוך כדי כתיבה. היה רגיל לומר שיסוריו מספיקים לעשרה גוים... כי היה מרגיש דקירות ושאר חולשות באופן תמידי, ושנים רבות הקיא את כל מה שאכל.

אולם, כשהגיע זמן התפלה בביהמ"ד, ביקש מקודם שיכניסוהו לפתח ביהמ"ד, וכשהגיע ל'ברוך שאמר', קפץ פתאום ממקומו ועמד על עמדו, והתחיל להתפלל בכח גדול, עד שלא היה אפשר להאמין שהוא זה האיש ששכב עד לפני זמן מה בלי כוחות כלל. וכך נשאר בכוחו

²⁹ ניסן תשפ"א. ע"י הרה"ג רבי אברהם ישעיה קובלסקי שליט"א והרב חיים טוביה פוקס שליט"א.

למד איתו רבינו יום יום שיעור במשנה ובגמרא ובספרי יראה במשך כשנה.

שבחי צדיק

מעט משבחי רבנו הובאו בהקדמת ספר 'שומר אמונים', על ידי התנו האדמו"ר מ'תולדות אהרן זיע"א.

בין היתר מובא, כי תמיד היה מגמתו ורצונו רק על זה – להרבות כבוד שמים. בשכבו ובקומו היה בעיניו תמיד כמי שלא עשה מעולם כלום, רק עכשיו מתחיל לחפש איזה דבר לעשות רצון השם.

תמיד כשהיה בא איזה איש פשוט מהמון העם, בשביל איזה בקשה לרפואה ושאר עניינים, לא היה פוטר אותו בזה לבד, לברכו בברכת הרפואה, רק שאל אותו על הנהגת הבית, שבת, טהרת המשפחה, צניעות. ובפרט על הפרשת תרומות ומעשרות, [על] זה היה מזהיר תמיד גם לאנשים בעלי צורה, שלא לסמוך על ההפרשה של בעלי החנויות. ובלי שיעור פעמים היה שפעל אצלם לשנות כל הנהגת הבית, ולאחר שקיבל הבטחה על זה, אז ברכו בברכת רפואה ושאר עניינים. וכמה פעמים היה שפעל רפואות וישועות גם שהיו יוצאים מגדר הטבע, אבל אין רצוני להאריך בזה כדלעיל³⁰.

חלק גדול מימיו, בפרט כאן בארץ ישראל, היה שרוב היום היה שוכב במטה, וככה כתב חלק החבורים במטה מרוב חולשתו, כידוע שהיה לו מחלה שכל מה שאכל תכף הקיא לחוץ אחר האכילה ולא נשאר רק מעט מן המעט. וכן היה כל ימיו בעל יסורים גדול בלי שיעור וערך, ועם כל זה היה צהלתו בפניו לעבודת השם ולחזק בני ישראל. וכמה פעמים שהיה קשה לו גם הדיבור, שהיה חלש מאוד, ובאמצע החולשות היה כמה פעמים שבא איזה עניין מצווה או לחזק איזה איש, אז ממש חיות חדש נפח בקרבנו, והמצוה נתנה לו כח לעסוק בזה העניין כמה פעמים גם זמן רב.

ובפרט בתפילה, גם שבא להתפלל בגודל חולשת כוח עד מאד, אמנם כשהתחיל להתפלל היה תפילתו בכוח ובחיות עד שנפח בכל המתפללים חיות חדש, עד שכמה פעמים היה התעוררות בלי שיעור 'אם אבן הוא נמוח'. והרבה מהתלמידים היו אשר התקרבו על ידי כח התפילה שבאו מהחוץ לראות ולשמוע, ונצמח להם התעוררות עצום על ידי התפילה, והחליטו לבוא בקביעות להתפלל. ע"ע שם.

רבנו זיע"א, כאמור היה רוב ימיו חולני, ובפרט במערכת העיכול, גופו היה צנום, ונסתלק לבית עולמו בהיותו בן כ"ן שנים, בו' ניסן תש"ז בעיצומה של טחינת קמח ידנית ברחיים לצורך אפיית מצות לפסח. זתע"א.

³⁰ בתחילת דבריו כותב שם האדמו"ר זצוק"ל, שאם ירבה בשבח המחבר, לא יעשה רצון צדיק, שתמיד היה רצונו להיות נחבא אל הכלים.

פטירת הצדיקים לשבוע הבעל"ט

יום שלישי – ד' ניסן

רבי יוחנן האדמו"ר מרוחמסטריוקה זצ"ל.
רבי רחמים נסים פלאג'י רב באיזמיר, מח"ס
'נפש היפה' זצ"ל.
רבי שלום יעקב שמחה רוטמן, מח"ס 'אבני
שיש' זצ"ל.

יום רביעי – ה' ניסן

רבי שניאור זלמן בעל ה'תורת חסד מלובלין'
זצ"ל.
רבי אברהם יהושע העשיל מאפטא בעל
ה'אוהב ישראל' זצ"ל.
רבי צבי אלימלך מבלוז'וב בעל 'צבי לצדיק'
זצ"ל.

יום חמישי – ו' ניסן

רבי חיים אבולעפיה, מח"ס 'עץ חיים' זצ"ל.
רבי אהרן ראטה משומרי אמונים, מח"ס
'טהרת הקודש' זצ"ל.
רבי מאיר דן פלוצקי, מח"ס 'כלי חמדה'
זצ"ל.
רבי ראובן גרשנוביץ מראשי ישיבת הנגב
זצ"ל.
רבי ישועה צפג' זצ"ל.

יום ששי – ז' ניסן

רבי יוסף הכהן פלשניצקי ראש כולל
'ראדומסק' זצ"ל.
רבי שאול צדקה מיסד ביכנ"ס 'שאול צדקה'
זצ"ל.
רבי ששון מזרחי זצ"ל.

יום השבת – א' ניסן

יום הולדת לנ'חל נ'ובע מ'קור ח'כמה –
רבנו נחמן בן פיגא זיע"א.
רבי חיים דוד אלקלעי מחכמי המקובלים
בירושלים זצ"ל.
רבי שמריה קטריבס, מח"ס 'זכר צדיק'
זצ"ל.
רבי שלמה סאלם מחכמי ארם צובא זצ"ל.
רבי אלימלך מגראדזיסק, מח"ס 'אמרי
אלימלך' זצ"ל.
רבי אבא מהורדנא זצ"ל.

יום ראשון – ב' ניסן

רבי שלום דובער אדמו"ר הרש"ב מחב"ד
זצ"ל.
רבי יעקב יוסף וורסקי האדמו"ר מסקוירא
זצ"ל.
רבי ברוך אביו של מהר"ם מורטנבורג
זצ"ל.
רבי אליהו דוד מאזוז, מח"ס 'בן יכבד אב'
זצ"ל.

יום שני – ג' ניסן

רבי אריה לייב גרוסנס, מח"ס 'לב אריה'
זצ"ל.
רבי אליהו מאיר פינקל משיבת מיר זצ"ל.
רבי בנימין זאב מזבר'ז זצ"ל.

כל צדיק וצדיק שאתה יודע היום שנפטר בו, תזכיר שמו אותו היום.

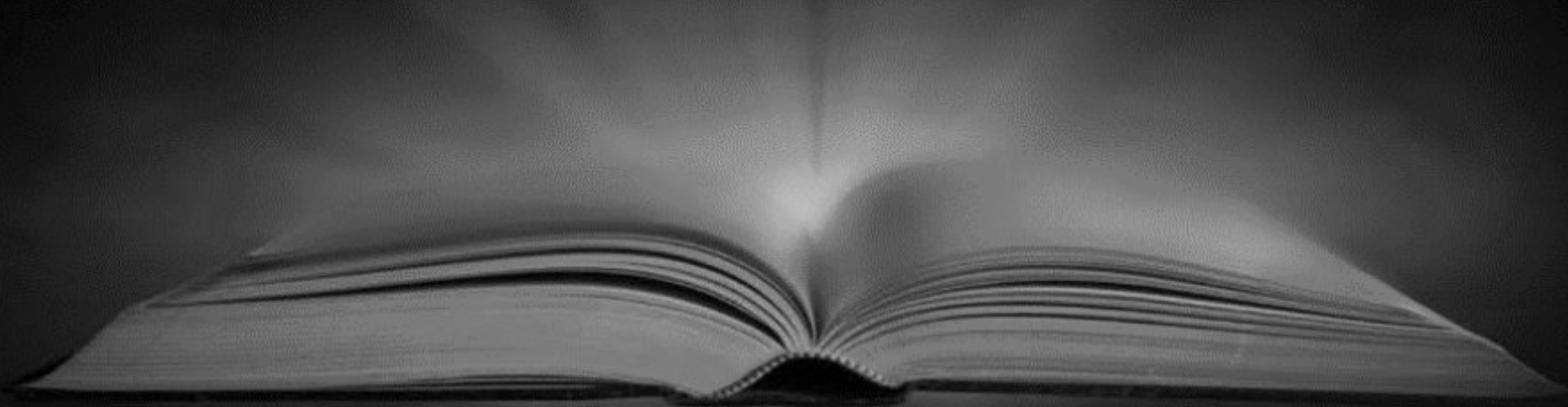
"פל'וני עליו השלום זכרונה לברכה וטובה"

(מרו' הכן איש חי' בספרו 'כתר מלכות' אות רה)

להאיר את ליל הסדר... עם הגדה של פסח "אור ליל" ד"

הכנות והקדמות יקרות לימי הפסח, עם הגדה של פסח הכוללת ביאורים והלכות
והכל מיסוד על פי רבותנו הקדושים - רבי יוסף קארו זצוק"ל, מרן החיד"א זצוק"ל, מרן הבן איש חי זצוק"ל, ומרן רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל
במחיר מיוחד לזיכוי הרבים - 20 ש"ח. ניתן להשיג בחנות "ברכת הקודש" פסגת זאב.
ובמוקדי ההפצה - 0529569828 - 0522994728 - 0548443818

כל הזכויות שמורות להשם יתברך

מותר ומצוה להעתיק (כמתכונתו) לצלם ולהפיצו ברבים.

לתרומות והקדשות – 054-8443818

קריאת קודש – עלויות ההוצאה רבות ב"ה מחמת הגדלת ההפצה והביקוש

– הננו קוראים לציבור היקר להרים תרומתו להמשך הפעילות ותע"ב.

כמו"כ בימי בין הזמנים [מחמת העלויות] כנראה יצא העלון רק בקבוצות

המייל וה"ואטסאפ" – ניתן להצטרף.

השיעור השבועי מתקיים בע"ה בכל יום שני בשעה 20:30 בבית הכנסת

"מזל אריה" רחוב מזל אריה, פסגת זאב ירושלים.

העלון מופץ חינם לזיכוי הרבים

ניתן להשיגו כל שבוע החל מיום שלישי בחנות "ברכת הקודש"

רחוב משה דיין 107, פסגת זאב ירושלים.

כמו כן ניתן להשיג בחנות את ספרי המכון:

תשמישי קדושה	ספרים	טליות	ציצית
ספרי קודש	כלי נסף	מזוזות	תפילין

רח' משה דיין 107 - פסגת זאב, ירושלים
טל: 077-4248262

"ברכת ה"
אנציקלופדיית ברכות צבשונית, כללי ברכות, מנחה וערבית ועוד [נודל ניס]

"המשביר"
קשריו של האדם הגדול בענקים עם נדולי ישראל

"אוהב ישראל החדש"
מעלת אהבת ישראל בסדר פרשיות השבוע והמועדים

לקבלת העלון בכל שבוע whatsapp שלח למספר 0529569828 וכתוב "צדף אותי"

לקבלת העלון. כמו"כ ניתן לקבל את העלון במייל – eliezergg626@gmail.com